

ຄຳສັບ

ຂ້າງລຸ່ມນີ້ ແມ່ນບັນດາຄຳສັບທີ່ອາດຈະໃໝ່ ແລະ ຍາກທີ່ຈະເຂົ້າໃຈສຳລັບທ່ານ, ເຊິ່ງຄຳສັບເຫຼົ່ານີ້ ແມ່ນມີຄວາມສຳຄັນເປັນພິເສດໃນການສົ່ງເສີມສຸຂະພາບສິ່ງແວດລ້ອມ. ເມື່ອຮູ້ຄວາມໝາຍຂອງບັນດາຄຳສັບເຫຼົ່ານີ້ແລ້ວຈະຊ່ວຍໃຫ້ທ່ານໃຊ້ບັນທຶກນີ້ໄດ້ດີຍິ່ງຂຶ້ນ.

ຄຳສັບເກືອບທັງໝົດທີ່ມີຕໍ່ໄປນີ້ ແມ່ນໄດ້ມີການອະທິບາຍຄວາມໝາຍ ແລ້ວຢູ່ໃນຫຼາຍບົດ. ເມື່ອມັນຖືກໃຊ້ເທື່ອທຳອິດໃນບົດໃດໜຶ່ງ ຄຳສັບນັ້ນຈະຖືກພິມເປັນຕົວດຳໝາ.

ບັນດາຄຳສັບເຫຼົ່ານັ້ນແມ່ນໄດ້ຖືກຈັດລຽງຕາມລຳດັບຕົວອັກສອນ ດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້:

A B C D E F G H I J K L M N O P Q R S T U V W X Y Z

A

A-frame level (ໄມ້ເອ) ເປັນເຄື່ອງມືຈັບລະດັບພື້ນທີ່ດິນໂນນ ຫຼື ພູຕາມແລວຂວາງ, ໄມ້ເອນີ້ແມ່ນ ເຮັດດ້ວຍໄມ້ ແລະ ມີຮູບຮ່າງຄືກັບໂຕເອ (A).

Absorb ດູດຊຶມເອົາ, ເຊັ່ນ: ພຶດດູດຊຶມເອົານ້ຳຈາກດິນ.

Acetaminophen (ອາເຊຕາມີໂນເຟນ) ເປັນຢາບັນເທົາປວດ, ບາງຄັ້ງກໍ່ເອີ້ນມັນວ່າ: ຢາປາລາເຊຕາໂມນ

Acetone (ອະເຊໂຕນ) ສານເຄມີແຫຼວ ທີ່ເປັນຕົວລະລາຍ.

Activated charcoal ຖ່ານໄຟຜຸ່ນທີ່ໃຊ້ໃນການດູດພິດ ແລະ ລົດອັນຕະລາຍຈາກພິດນັ້ນ.

Active ingredient (ໃນຢາຂ້າສັດຕູພິດ) ແມ່ນສານທີ່ອອກລິດຂ້າສັດຕູພິດ.

Acute ເຈັບເປັນກະທັນຫັນທີ່ມີອາການໜັກ ຫຼື ອັນຕະລາຍ. ອາການເຈັບກະທັນຫັນ ແມ່ນເກີດຮຸນແຮງທັນທີ ແຕ່ອາການເຈັບອາດຈະບໍ່ແກ່ຍາວໄປດົນ. ຈົ່ງທຽບໃສ່ອາການເຈັບແບບຊຳເຮື້ອ.

Agroforestry ການກະສິກຳປ່າໄມ້ ເຊິ່ງໝາຍເຖິງການປູກພືດທັນຍາຫານ ແລະ ຕົ້ນໄມ້ນຳກັນ ເຊິ່ງ ພວກມັນຈະໃຫ້ປະໂຫຍດຫຼາຍຢ່າງ ເຊັ່ນ: ອາຫານ, ພືນ ແລະ ຍັງເປັນການຮັກສາໜ້າດິນ.

Air pollution ມົນລະພິດທາງອາກາດ ເຊິ່ງໝາຍເຖິງການປ່ອຍອາຍແກັດພິດ ແລະ ລະອອງຜຸ່ນອອກສູ່ອາກາດ ຕົວຢ່າງເຊັ່ນ: ການເຜົາໄໝ້ຂອງນຳມັນເຊື້ອໄຟ ພາໃຫ້ເກີດມົນລະພິດທາງອາກາດຢ່າງຫຼວງຫຼາຍ.

Algae ພືດນ້ຳປະເພດໄຄ ຫຼື ເທົາ

Allergy, allergic reaction ພູມແພ້ ເປັນບັນຫາສຸຂະພາບ (ເຊັ່ນ: ອາການຄັນ, ຈາມ, ຜິວໜັງປູດເປັນຜື່ນແດງ ແລະ ບາງເທື່ອກໍ່ຫາຍໃຈຝືດ) ເຊິ່ງເກີດຂຶ້ນເມື່ອຄົນເຮົາຫາຍໃຈ, ກິນ, ສັກ ຫຼື ຈັບບາຍສິ່ງໃດໜຶ່ງທີ່ຮ່າງກາຍບໍ່ຕ້ອນຮັບເຂົ້າໄປ. ສິ່ງທີ່ພາໃຫ້ເກີດພູມແພ້ນັ້ນເອີ້ນວ່າ: ສານພາໃຫ້ເກີດພູມແພ້.

Anemia ໂລກເລືອດຈາງ ເຊິ່ງເກີດຈາກການຂາດທາດເຫຼັກໃນອາຫານ, ຄວາມສາມາດຂອງຮ່າງກາຍ ໃນການຜະລິດເມັດເລືອດແດງ ຖືກທຳລາຍດ້ວຍສານພິດ, ຫຼື ມີການສູນເສຍເມັດເລືອດແດງ ຫຼື ເມັດເລືອດແດງຖືກທຳ

ລາຍໄວກວ່າປົກກະຕິ ເຊິ່ງຮ່າງກາຍບໍ່ສາມາດຜະລິດມາທິດແທນໄດ້ທັນ.

Antibiotic ຢາຕ້ານເຊື້ອ

Antibiotic resistance ການຕ້ານຢາຕ້ານເຊື້ອ ເຊິ່ງໝາຍເຖິງຢາຕ້ານເຊື້ອບໍ່ສາມາດຂ້າເຊື້ອແບັກທີເລຍທີ່ມັນເຄີຍຂ້າໄດ້. ການຕ້ານຢານີ້ເກີດຂຶ້ນຍ້ອນການໃຊ້ຢາຕ້ານເຊື້ອໂດຍບໍ່ຈຳເປັນ, ຫຼື ການນຳເອົາຢາຕ້ານເຊື້ອໄປກຳຈັດຖິ້ມໃນສິ່ງແວດລ້ອມພາຍນອກ.

Artemisinin ຢາອາເຕມີຊີນິນ ເປັນຢາປົວໂລກມາລາເລຍ

Asbestos ແອດເບດໂຕຕ ເປັນວັດສະດຸທີ່ມີພິດທີ່ບໍ່ຕິດໄຟ ເຊິ່ງໃຊ້ເຮັດວັດສະດຸກັນ ໄຟໃນອາຄານບ້ານເຮືອນ ແລະ ເຄື່ອງນຸ່ງປ້ອງກັນຄວາມຮ້ອນຕ່າງໆ. ແອດເບດໂຕຕຖືກຂຸດຂຶ້ນມາ ແລະ ບົດໃຫ້ມຸ່ນເປັນເສັ້ນໄຍນ້ອຍໆ ເຊິ່ງສາມາດເຂົ້າໄປໃນປອດ ແລະ ກໍ່ໃຫ້ເປັນໂລກປອດທີ່ເອີ້ນວ່າ: ໂລກແອດເບດໂຕຕຊິດ

Asthma ໂລກຫອບຫິດ

Autoclave ໝໍ້ໜັງຂ້າເຊື້ອດ້ວຍຄວາມດັນອາຍນ້ຳຮ້ອນ, ເຊິ່ງມັກໃຊ້ກັນທົ່ວໄປຕາມໂຮງໝໍ ແລະ ຄູນິກ.

B

BACTERIA ແບັກທີເລຍ ເປັນສິ່ງມີຊີວິດຂະໜາດນ້ອຍໆ ທີ່ບໍ່ສາມາດເບິ່ງເຫັນດ້ວຍຕາເປົ່າ. ເຊື້ອແບັກທີເລຍບາງຊະນິດພາໃຫ້ເກີດພະຍາດ, ຊຶ່ງມັກຖືກເອີ້ນວ່າ ແມ່ພະຍາດ. ສ່ວນເຊື້ອແບັກທີເລຍອີກຈຳນວນໜຶ່ງ ຊ່ວຍໃນການຍ່ອຍສະຫຼາຍອິນຊີວັດຕ່າງໆ ແລະ ເຮັດໃຫ້ດິນອຸດົມສົມບູນ.

BENZENE ເບນຊິນ ເປັນສານລະລາຍທີ່ອັນຕະລາຍ.

BILHARZIA ພະຍາດໃບໄມ້, ຫຼື ເອີ້ນວ່າ: ແມ່ກາຝາກດູດເລືອດ ແລະ ໂລກຊິດສ໌ໂຕໂຊມີອາຊິດ (SCHISTOSOMIASIS).

BIODIVERSITY ຄວາມຫຼາກຫຼາຍທາງທຳມະຊາດ (ພືດພັນ, ສັດ ແລະ ແມງໄມ້ຕ່າງໆ) ໃນໂລກ.

BIOGAS ອາຍແກັດທຳມະຊາດ ເຊິ່ງສ່ວນໃຫຍ່ແມ່ນອາຍແກັດເມຕານ ທີ່ເກີດຈາກການເນົ່າເປື້ອຍຂອງຊີວະພາບວັດຖຸ. ອາຍແກັດທຳມະຊາດ ແມ່ນເຜົາໄໝ້ໄດ້ຢ່າງສະອາດ ແລະ ສາມາດໃຊ້ເປັນເຊື້ອໄຟໄດ້.

BIOMASS ໄບໂອແມສ ແມ່ນສິ່ງເສດເຫຼືອຈາກພືດ ແລະ ສັດ ເຊິ່ງມັກນຳມາໃຊ້ເປັນເຊື້ອໄຟ.

BIRTH DEFECT ລູກເກີດມາບໍ່ສົມບູນ ເຊິ່ງໝາຍເຖິງເດັກມີບັນຫາທາງດ້ານຮ່າງກາຍ ຫຼື ຈິດໃຈມາແຕ່ເກີດ ເຊັ່ນ: ປາກແວງ ຫຼື ຮັບຮູ້ຂ້າ. ບາງຄັ້ງມັນກໍ່ມີສາເຫດມາຈາກສານພິດເຄມີ. ຫຼື ເພິ່ນເອີ້ນບັນຫານີ້ວ່າ: ຄວາມບົກພ່ອງທາງພັນທຸກຳ.

BLACK SEED ແກ່ນພືດຊະນິດໜຶ່ງທີ່ມີສີດຳທີ່ມີຕົ້ນກຳເນີດໃນປະເທດອິນເດຍ ແລະ ບັນດາປະເທດໃນແຖບຕາເວັນອອກກາງ. ມັນໃຊ້ໃນການຮັກສາໂລກຫອບຫິດກຳເລີບ. ເພິ່ນຍັງເອີ້ນອີກ ຊື່ວ່າ: ໄນເຈລາຊາຕິວາ (NIGELLASATIVA).

BLEACH ສານເຄມີຊະນິດໜຶ່ງໃຊ້ໃນການຂ້າເຊື້ອໃນນ້ຳ ແລະ ອະນາໄມພື້ນຜິວ ແລະ ເຄື່ອງມືອຸປະກອນຕ່າງໆ.

BLOOD FLUKE ແມ່ກາຝາກດູດເລືອດ ຫຼື ພະຍາດໃບໄມ້. ມັນຍັງມີຊື່ເອີ້ນໜຶ່ງອີກວ່າ: ໂລກຊິດສໂຕ ໂຊມີອາຊິດ(SCHISTOSOMIASIS).

BROMINATED FLAME RETARDANT ສານບີເອບອາ (BFR) ຫຼື ສານທົນໄຟຊະນິດໂປຼມິນເຊິ່ງເປັນສານເຄມີມີພິດ ແລະ ຖືກໃຊ້ເຂົ້າໃນການຜະລິດເຄື່ອງອີເລັກໂທນິກ, ເພີນີເຈີ້ ແລະ ແຜ່ນແພເພື່ອກັນໄຟ.

BRONCHITIS ຫຼອດລົມປອດອັກເສບ ເຊິ່ງພາໃຫ້ໄອ, ເປັນໄຂ້ ແລະ ເຈັບໜ້າເອິກ.

BRONCHODILATOR ເປັນຢາຊະນິດໜຶ່ງທີ່ໃຊ້ເພື່ອຂະຫຍາຍຫຼອດລົມ ແລະ ບັນເທົາອາການເຈັບເອິກ ແລະ ບັນຫາການຫາຍໃຈ.

C

CADMIUM ທາດແຄດມຽມ ເປັນທາດໂລຫະໜັກທີ່ມີພິດ ໃຊ້ເຂົ້າໃນການຜະລິດເຄື່ອງເອເລັກໂຕນິກ ແລະ ຂະບວນການຜະລິດອື່ນໆ.

CANCER ໂລກມະເຮັງ ເປັນໂລກພະຍາດຊະນິດໜຶ່ງ ທີ່ພາໃຫ້ຈຸລັງໃນຮ່າງກາຍຄົນຂະຫຍາຍຕົວຢ່າງຜິດປົກກະຕິ ແລະ ເຮັດໃຫ້ອະໄວຍະວະຕ່າງໆ ໃນຮ່າງກາຍຄົນຖືກທຳລາຍ. ໂລກມະເຮັງຫຼາຍຊະນິດແມ່ນມີສາເຫດມາຈາກສານພິດເຄມີ ແລະ ມີນລະພິດຈາກໂຮງງານອຸດສະຫະກຳ.

CARBON DIOXIDE ອາຍກາກໂບນິກ ຫຼື ຄາບອນໄດອິກໄຊ (CO2) ເປັນອາຍທີ່ຄົນສັດຫາຍໃຈອອກມາ ແລະ ມັນຍັງເກີດຈາກການເຜົາໄໝ້ນໍ້າມັນເຊື້ອໄຟ. ອາຍກາກໂບນິກທີ່ເກີດຈາກການເຜົາໄໝ້ນໍ້າມັນເຊື້ອໄຟນັ້ນເປັນສາເຫດຫຼັກທີ່ພາໃຫ້ໂລກຮ້ອນ.

CARBON MONOXIDE ອາຍຄາບອນໂມໂນໄຊ (CO) ແມ່ນອາຍແກັດພິດທີ່ບໍ່ມີສີ ແລະ ບໍ່ມີກິ່ນຈາກລົດຍົນ, ຢາສູບ, ການເຜົາໄໝ້ແກັດທຳມະຊາດ ແລະ ຈາກແຫຼ່ງອື່ນໆ

CATCHMENT, CATCHMENT AREA ພື້ນທີ່ອ່າງໂຕ່ງ ເຊິ່ງເປັນພື້ນທີ່ເກັບຮວບຮວມນໍ້າຝົນໃຫ້ໄຫຼລົງຫວຍຮອງ ແລະ ແມ່ນໍ້າ, ຫຼື ຊົມລົງພື້ນດິນເປັນນໍ້າບາດານ

CATCHMENT ຍັງໃຊ້ແທນ WATERSHED ໄດ້ໂດຍມີຄວາມໝາຍດຽວກັນ.

CELL ຈຸລັງ ເຊິ່ງເປັນພາກສ່ວນທີ່ນ້ອຍທີ່ສຸດຂອງຮ່າງກາຍຂອງສິ່ງທີ່ມີຊີວິດ. ຮ່າງກາຍຂອງຄົນເຮົາ, ສັດ ແລະ ພືດລ້ວນແລ້ວປະກອບຂຶ້ນດ້ວຍຈຸລັງ.

CERTIFICATION PROGRAM ໂຄງການອອກໃບຢັ້ງຢືນ (ກະສິກຳອິນຊີ) ເພື່ອໃຫ້ປະຊາຊົນຜູ້ຊື້ຜົນຜະລິດໄດ້ຮູ້ວ່າສິ່ງທີ່ເຂົາເຈົ້າຊື້ໄປນັ້ນແມ່ນປູກຕາມວິທີທາງທຳມະຊາດ ທີ່ບໍ່ເປັນພິດໄພຕໍ່ສັງຄົມ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ. ເຊິ່ງການອອກໃບຢັ້ງຢືນນີ້ແມ່ນອາດຈະພາໃຫ້ລາຄາຜະລິດຕະພັນນັ້ນ ຂາຍໄດ້ລາຄາດີຂຶ້ນ.

CHEMICAL BODY BURDEN ປະລິມານສານເຄມີສະສົມໃນຮ່າງກາຍໃນເວລາແນ່ນອນໃດໜຶ່ງ.

CHLORINE ສານຄູໍລິນເປັນສານທີ່ໃຊ້ຂ້າເຊື້ອໃນນໍ້າ. ນອກນັ້ນຍັງຖືກໃຊ້ໃນການຜະລິດເຈ້ຍ ແລະ ຢາງພິວີຊີ. ເມື່ອຈູດເຜົາຜະລິດຕະພັນທີ່ມີສານຄູໍລິນ ມັນຈະປ່ອຍອາຍພິດພວກ ໄດອິກໄຊ (DIOXIDE) ແລະ ຟູຣັນ (FURANS) ອອກມາ.

CHLOROQUINE ຄູໍໂຣກວິນ ເປັນຢາທີ່ໃຊ້

ປົນປົວມາລາເລຍ.

CHOLERA ພະຍາດຫົວ ເຊິ່ງເກີດຈາກການ ກິນນ້ຳ ຫຼື ກິນອາຫານທີ່ມີເຊື້ອແບັກທີເລຍ. ຕາມປົກກະຕິແລ້ວ ມັນຕິດແປດທາງນ້ຳ ເປື້ອນ ໂລກອະຫິວາພາໃຫ້ຮາກຢ່າງຮຸນແຮງ ແລະ ຖອກທ້ອງ.

CHROMIUM ທາດໂຄຣມຽມ ເຊິ່ງເປັນທາດໂລ ຫະໜັກ ມີພິດ ມັກໃຊ້ທາດນີ້ໃນການ ຟອກໜັງ ແລະ ອຸດສະຫະກຳອື່ນໆ.

CHRONIC ຊຳເຮື້ອ

CLINDAMYCIN ຄຼີນດາມີຊິນ ເປັນຢາຕ້ານ ເຊື້ອທີ່ໃຊ້ປົວມາລາເລຍ ແລະ ການຕິດເຊື້ອ ອື່ນໆ.

CISTERN ຖັງ ຫຼື ໂອ່ງຂະໜາດໃຫຍ່ທີ່ໃຊ້ໃນ ການເກັບນ້ຳ.

CLEAN PRODUCTION ການຜະລິດທີ່ສະ ອາດເປັນວິທີການຜະລິດທີ່ລົດປະລິມານ ຫຼື ບໍ່ໃຫ້ມີກາກສານພິດເຫຼືອຈາກການຜະລິດ. ການຜະລິດທີ່ສະອາດ ເປັນການສົ່ງເສີມ ການນຳພະລັງງານ ແລະ ວັດສະດຸກັບມາ ໃຊ້ໃໝ່.

CLEAR CUT LOGGING ການຕັດໄມ້ອອກ ຈົນໝົດປ່າ.

CLIMATE ພູມອາກາດ

CLIMATE CHANGE ສະພາບພູມອາກາດ ມີການປ່ຽນແປງ ເຊິ່ງມັນເກີດຈາກການເຜົາ ໄໝ້ນ້ຳມັນເຊື້ອໄຟ. ການປ່ຽນແປງຂອງພູມ ອາກາດແມ່ນມີຄວາມກ່ຽວພັນກັບການຮ້ອນ ຂຶ້ນຂອງໂລກ.

COMMUNITY ຊຸມຊົນ ເຊິ່ງໝາຍເຖິງປະຊາ ຊົນທີ່ອາໄສໃນພື້ນທີ່ໃດໜຶ່ງ ບໍ່ວ່າຈະເປັນ

ເພື່ອນບ້ານໃກ້ຄຽງ, ຄົນທັງໝົດໃນບ້ານ, ຫຼື ກຸ່ມຄົນ ເຊັ່ນ: ຊາວນາ, ບັນດາຜູ້ເປັນ ແມ່ ແລະ ກຸ່ມຄົນອື່ນໆ ທີ່ມີຄວາມສົນອີກ ສົນໃຈໃນສິ່ງດຽວກັນ, ມີຄວາມຕ້ອງການອັນ ດຽວກັນ ແລະ ມີບັນຫາດຽວກັນ.

COMMUNITY SEED STEWARDSHIP ການເກັບກຳ ແລະ ດູແລຮັກສາແກ່ນແນວ ພືດຫຼາກຫຼາຍຊະນິດຂອງຊຸມຊົນໄວ້ໃຊ້ ໃນ ອະນາຄົດ.

COMPACT, COMPACTION ດົນແກ່ນ ຫຼື ດົນແໜ້ນ ອັນເນື່ອງມາຈາກການຂາດສານ ອິນຊີວັດຖູ, ການເຮັດການກະສິກຳຫຼາຍ ໂພດ, ຫຼືວາຄົນ ຫຼື ສັດ ຍ່າງ ຫຼື ຂັບລົດໄປ ມາ ຈຶ່ງເຮັດໃຫ້ດົນແໜ້ນ. ດົນແໜ້ນແກ່ນ ແມ່ນບໍ່ສາມາດເກັບນ້ຳ ຫຼື ອາກາດໄວ້ໄດ້ ຫຼາຍ ແລະ ມັນກໍ່ພາໃຫ້ເກີດການກັດເຊາະ ຂອງດົນ.

COMPANION PLANTING ການປູກພືດ ຕ່າງຊະນິດຮ່ວມກັນ ເພື່ອໃຫ້ພືດພັນທັນຍາ ຫານຕົບໃຫຍ່ດີ ເພາະການປູກແບບນີ້ຊ່ວຍ ລົດບັນຫາສັດຕູພືດ ແລະ ເປັນການນຳໃຊ້ ທາດອາຫານທີ່ມີໃນດົນ ໃຫ້ເກີດປະໂຫຍດ ສູງສຸດ.

COMPOST ຝຸ່ນໝັກເປັນຝຸ່ນທີ່ໝັກມາຈາກ ເສດອາຫານ, ສິ່ງເສດເຫຼືອຂອງພືດທັນຍາ ຫານຕ່າງໆ, ຂີ້ສັດ ແລະ ອິນຊີວັດຖູອື່ນໆ.

CONSERVATION ການສະຫງວນໄວ້ ເປັນ ການຮັກສາແຫຼ່ງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ຕ່າງໆ ບໍ່ໃຫ້ຖືກທຳລາຍ ຫຼື ບໍ່ໃຫ້ຖືກໃຊ້ແບບ ຊະຊາຍ.

CONSTRUCTED WETLAND ພື້ນທີ່ປູກ ຊຸມນ້ຳທຽມ ຫຼື ປະດິດຂຶ້ນ ເປັນໜອງ ຫຼື ສະ ທິມີພືດທີ່ເກີດໃນບ່ອນປູກຊຸມ ເຮັດໜ້າທີ່ ກອງ ແລະ ບຳບັດນ້ຳເປື້ອນໃຫ້ສະອາດ.

CONSUMER ຜູ້ບໍລິໂພກ ໝາຍເຖິງຜູ້ຊື້ ຫຼື ໃຊ້ສິ່ງຂອງຕ່າງໆ.

CONSUMPTION ການບໍລິໂພກ (ການຊື້ ຫຼື ໃຊ້ຜະລິດຕະພັນສິ່ງຂອງຕ່າງໆ).

CONTAINMENT POND ອ່າງ ຫຼື ສະກັກເກັບ ຂອງເສຍຈາກການຂຸດເຈາະນ້ຳມັນ ຫຼືເໝືອງ ແຮ່.

CONTOUR, CONTOUR LINE ແລວພຽງຕັດ ຂວາໄປຕາມເນີນຄ້ອຍ ຫຼື ເນີນພູໂດຍທີ່ ແລວນັ້ນຢູ່ໃນລະດັບດຽວກັນ.

CONTOUR BARRIER ແນວກັນການເຂາະ ເຈື່ອນຂອງດິນ (ເຊັ່ນ: ກຳແພງ, ຄັນຄູ, ແຖວ ຫຍ້າ ຫຼື ພຸ່ມໄມ້ເຕ້ຍ, ຫຼື ຊຸມຄອງ) ທີ່ສ້າງ ໄປຕາມແລວພຽງເພື່ອໃຫ້ນ້ຳໄຫຼຊ້າລົງ, ເຮັດ ໃຫ້ນ້ຳຊຶມລົງດິນໄດ້ ແລະ ປ້ອງກັນການ ເຈື່ອນຂອງດິນ.

CROP RESIDUE ເສດຊາກພືດ (ເຊັ່ນ: ລຳ ຕົ້ນ, ໃບ, ຮາກ ແລະ ອື່ນໆ) ທີ່ເຫຼືອຈາກການ ເກັບກູ່ວ; ເຊິ່ງຕາມປົກກະຕິແລ້ວແມ່ນນຳ ໄປໃຊ້ເຮັດຜຸ່ນພັກ ຫຼືເຮັດເຂື່ອໄຟຊີວະພາບ.

CROP ROTATION ການປູກພືດໝູນວຽນ ເພື່ອເປັນການເພີ່ມພູນຄວາມອຸດົມສົມບູນ ຂອງດິນ.

CUTTING ກິ່ງ, ກ້ານ ຫຼື ງ່າ ຂອງພືດທີ່ສາ ມາດນຳມາຊຳ ຫຼື ປູກໄດ້.

CYANIDE ໄຊຍາໄນ ເປັນສານເຄມີພິດ ແຮງທີ່ໃຊ້ໃນການຊຸກຄືນຄຳ.

DDT ຢາຂ້າແມງໄມ້ ດິດີທິ ທີ່ໃຊ້ຂ້າຍຸງທີ່ເປັນ ພາຫະນຳເຊື້ອມາລາເລຍ. ຢາເດເດເຕເປັນ ສານມົນລະພິດອິນຊີຖາວອນ (POP). ຫາກ ໃຊ້ມັນຫຼາຍເກີນໄປ ມັນກໍ່ຈະບໍ່ໄດ້ຜົນດີໃນ ການຕ້ານໂລກໄຂ້ມາເລເລຍ.

DECAY ເນົ່າເປື້ອຍ.

DECOMPOSE ຍ່ອຍສະຫຼາຍໄປ.

DEFORESTATION ການຕັດໄມ້ທຳລາຍປ່າ.

DEGRADATION ການເສື່ອມໂຊມຂອງດິນ, ຄວາມບໍ່ສົມບູນຂອງປ່າ ເນື່ອງຈາກຖືກທຳ ລາຍ.

DEHYDRATION ການຂາດນ້ຳຂອງຮ່າງກາຍ; ອາການຂາດນ້ຳ ແມ່ນອາການໜຶ່ງຂອງ ໂລກຖອກທ້ອງ ເຊິ່ງເກີດຈາກການຂາດ ອະນາໄມ. ຮ່າງກາຍຂາດນ້ຳເປັນອາການ ທີ່ອັນຕະລາຍຫຼາຍ ໂດຍສະເພາະກັບເດັກ ນ້ອຍ.

DELIRIOUS ອາການເພີ້ ຫຼື ລະເມີ ເນື່ອງ ຈາກໄຂ້ ຫຼື ການເຈັບເປັນອື່ນໆ.

DENGUE FEVER ໄຂ້ເລືອດອອກ.

DETOXIFY ກຳຈັດສານພິດອອກຈາກຮ່າງກາຍ.

DIABETES ໂລກເບົາຫວານ.

DIARRHEA ພະຍາດຖອກທ້ອງ.

DILUTE ເຮັດໃຫ້ຈົດຈາງ (ບໍ່ເຂັ້ມຂຸ້ນ) ຫຼື ໃສ່ສິ່ງ ອື່ນລົງໄປເພື່ອໃຫ້ມັນເຈືອຈາງ.

DIOXINS ໄດອິກຊິນ ເປັນສານເຄມີພິດ ພິດກຸ່ມ ໜຶ່ງ ທີ່ເກີດຈາກການຈູດເຜົາຢາງປາສະຕິກ. ໄດອິກຊິນເປັນສານມົນລະພິດອິນຊີຖາວອນ (POPS).

DISINFECT, DISINFECTION ຂ້າເຊື້ອ, ການຂ້າເຊື້ອ ຫຼື ອະເຊື້ອ.

DISPOSABLE ສິ່ງຂອງທີ່ໃຊ້ຄັ້ງດຽວ ແລ້ວຖິ້ມ.

DIVERSITY ຄວາມຫຼາກຫຼາຍທາງຊີວະພາບ ໃນພື້ນທີ່ໃດໜຶ່ງ.

DRAINAGE ທີ່ ຫຼື ຮ່ອງລະບາຍນ້ຳເບື້ອນ (ນ້ຳເສຍ).

DRUG RESISTANCE ການຕ້ຢາ.

E

ECOLOGICAL, ECOLOGY ນິເວດວິທະຍາ.

ECOTOURISM ການທ່ອງທ່ຽວນິເວດ

EMPHYSEMA ໂລກຕົງລົມປອດໂປ່ງພອງ ເນື່ອງຈາກການສູບຢາ, ການຂຸດຄົ້ນບໍ່ແຮ່ ແລະ ມີນລະພິດທາງອາກາດ.

ENDOMETRIOSIS ເນື້ອເຫຍື່ອມີດລູກອັກເສບ.

ENVIRONMENTAL IMPACT ASSESSMENT (EIA) ການປະເມີນຜົນກະທົບຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ.

ENZYME ເອັນໄຊ ເປັນທາດໂປຼຕິນໃນສິ່ງມີຊີວິດ ເຮັດໜ້າທີ່ເລັ່ງໃຫ້ເກີດການປ່ຽນແປງທາງເຄມີ ເຊັ່ນ: ໃນການຍ່ອຍອາຫານ.

EPIDEMIC ພະຍາດລະບາດ.

EPILEPSY ໂລກບ້ຳໝູ ຫຼື ພະຍາດບ້ຳໝູ.

EPHEDRA ເອພີດຼາ ຫຼື ມາຮວງ ເປັນພືດສະໝຸນໄພຊະນິດໜຶ່ງທີ່ໃຊ້ໃນການບັນເທົາໂລກຫອບຫິດກຳເລີບ.

EPHEDRINE ຢາອາພີດຼີນ ເປັນຢາທີ່ໃຊ້ຂະຫຍາຍຫຼອດລົມ ເພື່ອຊ່ວຍໃຫ້ການຫາຍໃຈສະດວກຂຶ້ນ.

EQUATOR ເສັ້ນສູນສູດ.

EROSION ການເຊາະເຈື່ອນຂອງດິນ.

ESTROGEN ຮໍໂມນແອສໂຕຣເຈັນ ເຊິ່ງເປັນຮໍໂມນເພດຍິງ ເຮັດໜ້າທີ່ຄວບຄຸມລະບົບ

ສືບພັນ ໄປຄຽງຄູ່ກັບຮໍໂມນໂປຼເຈັດສ໌ເຕໂຣນ (PROGESTERONE).

EVAPORATION ການລະເຫີຍອາຍຂອງນ້ຳ.

EXCESS ມີຫຼາຍເກີນໄປ, ເກີນຂອບເຂດ.

EXOTIC PLANT OR TREE ພືດ ຫຼື ຕົ້ນໄມ້ຕ່າງຖິ່ນ ຫຼື ຕ່າງແດນ.

EXPLOIT ຫາຜົນປະໂຫຍດ

EXPOSURE ໄດ້ຮັບ ຫຼື ໄດ້ສຳຜັດກັບ (ສານພິດຈາກຢາຂ້າສັດຕູພືດ, ສານເຄມີ ໂດຍຜ່ານທາງການຫາຍໃຈ, ກິນ ຫຼື ຈັບບາຍ).

EXTRACTION ການຂຸດຄົ້ນ (ບໍ່ນ້ຳມັນ, ແຮ່ທາດ ແລະ ອື່ນໆ) ຂຶ້ນມານຳໃຊ້.

F

FAIR TRADE ການຄ້າຂາຍທີ່ເປັນທຳ.

FAIR TRADE CERTIFICATION ການອອກໃບຢັ້ງຢືນການຄ້າຂາຍທີ່ເປັນທຳ ເພື່ອໃຫ້ປະຊາຊົນຮັບຮູ້ວ່າການຜະລິດສິນຄ້າຂຶ້ນມາໂດຍໃຊ້ແຮງງານທີ່ຊອບທຳ. ການຢັ້ງຢືນນີ້ແມ່ນອາດຈະພາໃຫ້ລາຄາຜະລິດຕະພັນນັ້ນຂາຍໄດ້ລາຄາທີ່ສູງຂຶ້ນ ແລະ ຄົງຕົວ.

FARMER FIELD SCHOOL ຫຼັກສູດການຮຽນຮູ້ຈາກຕົວຈິງ (ຫຼື ໂຮງຮຽນຊາວນາ)

FERMENT ພັກ, ເອືອບ ຫຼື ດອງ (ອາຫານ).

FERTILE, FERTILITY ອຸດົມສົມບູນ (ດິນ), ສາມາດໃຫ້ລູກໄດ້ ຫຼື ຈະເລີນພັນ (ຄົນ ຫຼື ສັດ).

FERTILIZER ຝຸ່ນ (ສຳລັບພືດ).

FOOD CHAIN ຕ່ອງໂສ້ອາຫານ ຫຼື ສາຍໂຍອາຫານ.

FOOD SAFETY ຄວາມປອດໄພດ້ານອາຫານ ໝາຍເຖິງອາຫານທີ່ມີທາດບຳລຸງລ້ຽງຕ່າງໆ ແລະ ປາດສະຈາກສານພິດ ແລະ ສານອັນ ຕະລາຍອື່ນໆປົນເປື້ອນຢູ່.

FOOD SECURITY ຄວາມໝັ້ນຄົງດ້ານອາ ຫານ.

FOOD SOVEREIGNTY ອະທິປະໄຕທາງ ດ້ານອາຫານ ເຊິ່ງໝາຍເຖິງສິດທິຂອງຊຸມ ຊົນ, ເຂດ ຫຼື ຊາດໃດໜຶ່ງໃນການຕັດສິນໃຈ ກ່ຽວກັບລະບົບອາຫານຂອງຕົນເອງ ເຊັ່ນ: ການເຮັດການປູກຝັງ, ການຈຳໜ່າຍຜົນຜະ ລິດ, ການແຈກຢາຍຢ່າງເປັນທຳ, ການຕັ້ງ ລາຄາທີ່ເໝາະສົມ ແລະ ຄວາມປອດໄພ ດ້ານອາຫານ.

FOOD WEB ສາຍໄຍອາຫານ.

FOREST ບ່າໄມ້.

FORMALDEHYDE ພິມອນດີໄຮ ເປັນຢາຂ້າ ເຊື້ອຊະນິດແຮງທີ່ມີກິ່ນຂົວແສບດັງ. ມັນ ເປັນຢາອັນຕະລາຍ ຖ້າຈະໃຊ້ແມ່ນຄວນໃຊ້ ດ້ວຍຄວາມລະວັງ.

FOSSIL FUEL ນ້ຳມັນເຊື້ອໄຟ

FUMES ຄວັນໄຟ

G

GASOLINE ນ້ຳມັນແອັດຊັງ

GENES ຍີນ ຫຼື ໜ່ວຍພັນທຸກຳ ເຊິ່ງເປັນສ່ວນ ໜຶ່ງຂອງໂຄໂມໂຊມ.

GENERATE ໃຫ້ກຳເນີດພະລັງງານໄຟຟ້າ

GENETIC DAMAGE, GENETIC DEFECT ຄວາມເສຍຫາຍທາງພັນທຸກຳ, ຄວາມບົກ ພ່ອງທາງພັນທຸກຳ.

GENETIC ENGINEERING ວິສະວະກຳພັນ ທຸກຳ

GERM ແມ່ພະຍາດ

GIARDIA ເຊື້ອກີອາເດຍ ຫຼື ກາຝາກໂປຼໂຕ ຊົວໃນລຳໄສ້ຄົນ ຫຼື ສັດ ທີ່ພາໃຫ້ເກີດໂລກ ຖອກທ້ອງ.

GLOBAL WARMING ພາວະໂລກຮ້ອນ

GLUTARALDEHYDE ກູຕາຣອນດີໄຮ ເປັນ ຢາຂ້າເຊື້ອຊະນິດແຮງ ມັນເປັນຢາອັນຕະ ລາຍ ຖ້າຈະໃຊ້ແມ່ນຄວນໃຊ້ດ້ວຍຄວາມ ລະວັງ.

GOITER ພະຍາດຄໍໜຽງ

GREYWATER ນ້ຳເປື້ອນຈາກການການຄົວ ກິນ ແລະ ຊຳລະລ້າງພາຍໃນຄົວເຮືອນເຊິ່ງ ສາມາດນຳມາໃຊ້ໃນການທົດສວນ ແລະ ສິ່ງອື່ນໆໄດ້.

GROUNDWATER ນ້ຳບາດານ ຫຼື ນ້ຳໃຕ້ດິນ

GUINEA WORM ແມ່ພະຍາດກີນີ ເປັນແມ່ ພະຍາດສີຂາວຍາວຄືກັນເສັ້ນດ້າຍ ມັນອາ ໃສ່ຢູ່ໃຕ້ຜິວໜັງ ແລະ ພາໃຫ້ມີອາການເຈັບ ປວດຕາມຂໍ້ຕີນ, ຂາ ແລະ ບ່ອນອື່ນໆ.

H

HANTAVIRUS ໂລກຮັນຕາໄວລັດ ເຊິ່ງຕິດ ຕໍ່ໂດຍການຫາຍໃຈເອົາກິ່ນຍຽວ ຫຼື ຂີ້ຂອງ ໝູທີ່ມີເຊື້ອເຂົ້າໄປ.

HEAVY METALS ທາດໂລຫະໜັກ.

HIGH VOLTAGE WIRE ສາຍສົ່ງໄຟຟ້າແຮງ ສູງ.

HIV/AIDS ໂລກເອດໄອວີ ຫຼື ໂລກເອດ

HORMONES ຮໍໂມນ

HORMONE DISRUPTOR ສານລົບກວນການ
ເຮັດວຽກຂອງຮໍໂມນ

HYBRID ພັນປະສົມ (ສັດ ຫຼື ພືດ)

HYDROGEN PEROXIDE ໂຮໂດຼເຈັນເພີອິກ
ໄຊ ສານເຄມີທີ່ໃຊ້ໃນການຂ້າເຊື້ອ.

HYGIENE ສຸຂະອະນາໄມ

I

IBUPROFEN ຢາອີບູໂປຼເຟນ ເປັນຢາທີ່ໃຊ້ບັນ
ເທົາ ປວດ, ອາການອັກເສບ ແລະ ລົດໄຂ້.

IMMUNIZATION ການເຮັດໃຫ້ມີພູມຄຸ້ມກັນ
ພະຍາດ ຫຼື ການສັກວັກຊີນເພື່ອສ້າງພູມ
ຕ້ານທານໂລກພະຍາດ.

IMMUNIZATION PROGRAMS ໂຄງການສ້າງ
ພູມຄຸ້ມກັນພະຍາດ ຫຼື ໂຄງການສັກວັກຊີນ
ເພື່ອສ້າງພູມຕ້ານທານພະຍາດ.

INCINERATION ການຈູດເຜົາທຳລາຍຖິ້ມໃນ
ເຕົາເຜົາ.

INCINERATOR ເຕົາຈູດຂີ້ເຫຍື້ອ.

INCLINE ຄວາມລາດຊັ້ນຂອງພູ.

INDOOR AIR POLLUTION ມົນລະພິດທາງ
ອາກາດໃນບ້ານເຮືອນ.

INERT INGREDIENT ສ່ວນປະສົມບໍ່ອອກລິດ
ໃນຢາຂ້າສັດຕູພືດ ເຊິ່ງລວມມີສິ່ງທີ່ເຮັດໃຫ້
ຢາຂ້າສັດຕູພືດຕິດຢູ່ກັບພືດ ຫຼື ແມງໂມ້, ສິ່ງ
ທີ່ບໍ່ອ່ອນກັນບໍ່ໃຫ້ຖືກຝົນຊະລ້າງອອກໄປ. ສ່ວນ
ປະສົມເຫຼົ່ານີ້ມັກເປັນອັນຕະລາຍຫຼາຍ.

INFECTION ການຊຶມເຊື້ອ, ການຕິດເຊື້ອ.

INFECTIOUS DISEASE ພະຍາດຕິດຕໍ່ ຫຼື
ພະຍາດຕິດແປດ.

INFRASTRUCTURE ພື້ນຖານໂຄງລ່າງ (ເຊັ່ນ:
ອາຄານບ້ານເຮືອນ, ຖະໜົນທົນທາງ ແລະ
ລະບົບນໍ້າ).

INJECTION ການສັກຢາ ຫຼື ການສິດຂອງແຫຼວ
ເຂົ້າໃນຮ່າງກາຍ.

INTEGRATED PEST MANAGEMENT (IPM)
ການຈັດການກັບສັດຕູພືດແບບປະສົມປະ
ສານ ເຊິ່ງເປັນການຈັດການຄວບຄຸມສັດຕູ
ພືດໂດຍບໍ່ໃຊ້ສານເຄມີ.

INPUTS ປັດໄຈການຜະລິດ ເຊິ່ງໝາຍເຖິງທຸກ
ສິ່ງທີ່ຊ່ວຍນຳໃຊ້ ເພື່ອໃຫ້ພືດພັນທັນຍາຫານ
ທີ່ບູກນັ້ນເຕີບໃຫຍ່ ເຊັ່ນ: ແນວປູກ, ຢາຂ້າ
ສັດຕູພືດ ແລະ ຜຸ່ນຕ່າງໆ.

INSULATION ສະໜວນກັນຄວາມຮ້ອນ,
ຄວາມເຢັນ, ສຽງ ແລະ ໄຟຟ້າ ເພື່ອບໍ່ໃຫ້
ມັນຜ່ານເຂົ້າ ຫຼື ອອກມາໄດ້.

J

JAUNDICE ໂລກບີຊ່ານ ຫຼື ພະຍາດໝາກ
ເຫຼືອງ.

JUNK FOOD ອາຫານທີ່ບໍ່ມີປະໂຫຍດຕໍ່ຮ່າງ
ກາຍ ເຖິງລົດຊາດຈະດີ ເຖິງມີທາດບຳລຸງ
ລ້ຽງກໍແມ່ນມີໜ້ອຍ, ແຕ່ມີໄຂມັນ, ນໍ້າຕານ
ຫຼື ສານເຄມີຫຼາຍ.

K

L

- LEACHATE ນ້ຳເປື້ອນຈາກກອງຂີ້ເຫຍື້ອ
- LEACH FIELD ລະບົບການລະບາຍນ້ຳເປື້ອນອອກໂດຍຜ່ານທີ່ທີ່ເຈາະຮູໄວ້ໃນດິນ ເພື່ອປ່ອຍໃຫ້ນ້ຳເປື້ອນຄ່ອຍໆຊຶມລົງດິນ.
- LEUKEMIA ໂລກມະເຮັງເມັດເລືອດ ຫຼື ໂລກລູກິເມຍ.
- LYMPH SYSTEM ລະບົບນ້ຳເຫຼືອງໃນຮ່າງກາຍ
- LYMPHOMA ໂລກມະເຮັງຕ່ອມນ້ຳເຫຼືອງ.

M

- MA HUANG ມາຮວງ ເປັນພືດສະໝຸນໄພຊະນິດໜຶ່ງທີ່ໃຊ້ໃນການບັນເທົາໂລກຫອບຫິດກຳເລີບ.
- MALARIA ໂລກມາລາເລຍ
- MALNUTRITION ພາວະຂາດສານອາຫານຂອງຮ່າງກາຍ.
- MANGANESE ມັງການິດ ເປັນທາດໂລຫະໜັກທີ່ໃຊ້ໃນການເຊື່ອມ ແລະ ຈອດໂລຫະ.
- MERCURY ບາຫຼອດ ເປັນທາດໂລຫະໜັກແຫຼວທີ່ໃຊ້ໃນການຊຸດຄົ້ນຄຳ, ເຄື່ອງແທກອຸນຫະພູມ ແລະ ເຄື່ອງໃຊ້ອື່ນໆ. ມັນເປັນທາດພິດ ແລະ ຍິ່ງເປັນພິດຫຼາຍຂຶ້ນເມື່ອມັນກາຍເປັນອາຍ ຫຼື ລະລາຍໃນນ້ຳ ຫຼື ປະສົມກັບທາດອື່ນ.
- MICROWAVE ເຕົາໄມໂຄເວບ ໂດຍໃຊ້ຄື້ນພະລັງງານຄວາມຮ້ອນ ແລະ ໃຊ້ໃນການຂ້າເຊື້ອ.

- MILDEW ໂລກເຊື້ອເຫັດທີ່ຂຶ້ນຕາມບ່ອນປຽກຊຸມ.
- MOLD ເຊື້ອລາ ຫຼື ເຊື້ອເຫັດ (ຕົກໂພກ)
- MONOCULTURE ການປູກພືດທັນຍາຫານພຽງຊະນິດດຽວໃນຕອນດິນໜຶ່ງ.
- MULCH ວັດສະດຸປົກຄຸມດິນ.
- MULTINATIONAL CORPORATION ບໍລິສັດຂ້າມຊາດ
- MULTIPLE CHEMICAL SENSITIVITY (MCS) ໂລກ MULTIPLE CHEMICAL SENSITIVITY (MCS) ຫຼື ໂລກສິ່ງແວດລ້ອມ. ຜູ້ປ່ວຍໂລກ MCS ແມ່ນມີປະຕິກິລິຍາຕອບໂຕ້ແຮງຕໍ່ສານພິດເຄມີທົ່ວໄປ ທີ່ມີໃນນ້ຳສື, ນ້ຳຫອມ, ລົດຍົນ ແລະ ວັດສະດຸທີ່ມາສ້າງຕົກອາຄານບ້ານເຮືອນຕ່າງໆ.

N

- NAPHTHA ເປັນຂອງແຫຼວຊະນິດໜຶ່ງທີ່ໄດ້ມາຈາກການກັ່ນນ້ຳມັນປີໂຕລຽມ ເຊິ່ງໃຊ້ເປັນຕົວລະລາຍນ້ຳມັນເຊື້ອໄຟ ແລະ ອື່ນໆ.
- NATURAL FERTILIZER ຜຸ່ນທຳມະຊາດ
- NATURAL GAS ອາຍແກັດທຳມະຊາດ
- NATURAL PESTICIDE ສານກຳຈັດສັດຕູພືດທຳມະຊາດ
- NATURAL SUCCESSION ການທົດແທນຕາມທຳມະຊາດ
- NICKEL ທາດນິເກລ ເປັນທາດໂລຫະ ທີ່ໃຊ້ໃນແບັດເຕີຣີ, ການເຄືອບໂລຫະ ແລະ ການຫຼອມໂລຫະໃຫ້ແຫຼວ. ຫາກໄດ້ຮັບທາດນິເກລອາດຈະພາໃຫ້ເກີດບັນຫາສຸຂະພາບໄດ້.

NITROGEN ທາດໄນໂຕຣເຈັນ.

NITROGEN-FIXING PLANTS OR TREES ພືດ ຫຼື ຕົ້ນໄມ້ທີ່ເກັບທາດໄນໂຕຣເຈັນໄວ້ໃຫ້ດິນ ເຮັດໃຫ້ດິນອຸດົມສົມບູນຂຶ້ນ.

NODE ຂໍ້ຕາມກິ່ງໄມ້ ເຊິ່ງເປັນບ່ອນໃບປົ່ງອອກມາ.

NONRENEWABLE RESOURCE ຊັບພະຍາກອນທີ່ບໍ່ໝູນວຽນ ຫຼື ທີ່ໃຊ້ແລ້ວໝົດໄປ ເຊັ່ນ: ນ້ຳມັນ.

NON-TIMBER FOREST PRODUCT ຜະລິດຕະພັນຈາກປ່າທີ່ບໍ່ແມ່ນໄມ້ ເຊິ່ງມັນສາມາດເກັບມາຂາຍໄດ້ແບບຍືນຍົງ.

NURSERY ສວນກ້າເບ້ຍໄມ້

NUTRIENT ໂພຊະນາການ, ອາຫານ

NUTRITION ໂພຊະນາການ ໝາຍເຖິງການໄດ້ຮັບອາຫານຢ່າງພຽງພໍ ແລະ ແລະ ຄົບໝູ່ ເພື່ອຊ່ວຍໃຫ້ຮ່າງກາຍເຕີບໃຫຍ່, ແຂງແຮງ ແລະ ບໍ່ມີພະຍາດ.

O

OBESITY ມີນ້ຳໜັກຫຼາຍເກີນໄປ, ອ້ວນ, ຕຸ້ຍໂພດ ເຊິ່ງພາໃຫ້ເກີດບັນຫາສຸຂະພາບຢ່າງຮ້າຍແຮງໄດ້.

OIL ນ້ຳມັນ

OIL REFINERY ໂຮງກັ່ນນ້ຳມັນ ເຊິ່ງມັນເປັນບໍ່ເກີດຂອງມົນລະພິດທາງອາກາດສ່ວນໃຫຍ່.

ORGANIC FARMING ການເຮັດການກະສິກຳອິນຊີ

ORGANIC CERTIFICATION ການອອກໃບຢັ້ງຢືນກະສິກຳອິນຊີ ໃຫ້ຊາວກະສິກຳ ແລະ

ຜູ້ຜະລິດກະສິກຳ ທີ່ປູກ ຫຼື ຜະລິດຕາມວິທີທາງທຳມະຊາດ ທີ່ບໍ່ເປັນພິດໄພຕໍ່ສັງຄົມ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ. ເຊິ່ງການອອກໃບຢັ້ງຢືນນີ້ ແມ່ນຈະພາໃຫ້ລາຄາຜະລິດຕະພັນນັ້ນຂາຍໄດ້ລາຄາດີ ແລະ ຄົງຕົວ.

ORGANIC MATTER ອິນຊີວັດຖຸ ເຊິ່ງໝາຍເຖິງສິ່ງໃດກໍ່ໄດ້ທີ່ເຄີຍມີ ຫຼື ມີຊີວິດ, ສາມາດເນົາເປື້ອນ ແລະ ຍ່ອຍສະຫຼາຍໄປໄດ້ ເຊັ່ນ: ພືດ, ສັດ, ແມງໄມ້ ແລະ ແບັກທີເລຍ. ອິນຊີວັດຖຸເຮັດໃຫ້ດິນອຸດົມສົມບູນຂຶ້ນ.

ORGANIC WASTE ສິ່ງເສດເຫຼືອອິນຊີ ຫຼື ຊີວະພາບ ເຊັ່ນ: ເສດອາຫານ, ສິ່ງເສດເຫຼືອຂອງພືດທັນຍາຫານ, ຂີ້ສັດ ແລະ ສິ່ງທີ່ຄົງເຫຼືອຂອງສິ່ງມີຊີວິດຕ່າງໆ ທີ່ສາມາດຍ່ອຍສະຫຼາຍກາຍເປັນດິນໄດ້.

P

PARACETAMOL ຢາປາລາເຊຕາໂມນ ເປັນຢາບັນເທົາປວດ.

PARALYSIS ໂລກອຳມະພາດ

PARASITES ພະຍາດກາຝາກ, ແມ່ທ້ອງ

PASSIVE SOLAR DESIGN ການອອກແບບອາຄານບ້ານເຮືອນ ໃຫ້ສາມາດໃຊ້ຜົນປະໂຫຍດຈາກແສງອາທິດ ເພື່ອໃຫ້ຄວາມອົບອຸ່ນ, ແສງສະຫວ່າງ ແລະ ຄວາມເຢັນ ໂດຍບໍ່ຕ້ອງໄດ້ໃຊ້ເຄື່ອງຈັກກິນເຂົ້າຊ່ວຍ.

PCBS ສານພິຊີບີ ຫຼື ສານໄພລິຄໍຣິເນດ ໄບພີນີລ (POLYCHLORINATED BIPHENYL) ເປັນສານເຄມີທີ່ເປັນພິດ ທີ່ຢູ່ໃນກຸ່ມສານ POP, ເຊິ່ງຍາກໃນການກຳຈັດຖິ້ມໄດ້ຢ່າງປອດໄພ. ສານພິຊີບີແມ່ນໃຊ້ໃນຜະລິດພັນອຸດສະຫະກຳຫຼາຍປະເພດເຊັ່ນ: ສີ, ຢາງປຼາສະຕິກ ແລະ ເຄື່ອງເອເລັກໂຕນິກຕ່າງໆ.

PESTICIDE ຢາຂ້າສັດຕູພືດ
 PETROL ນ້ຳມັນແອັດຊັງ
 PETROLEUM ນ້ຳມັນ
 PIONEER SPECIES ພືດໄມ້ບຸກເບີກ ຫຼື ພືດໄມ້ເບີກທາງ
 PLACENTA ສາຍແຮ່
 PLAINTIFF ໂຈດ ຫຼື ຜູ້ຮ້ອງຟ້ອງຕໍ່ສານເພື່ອຂໍຄວາມເປັນທຳ.
 PLANT BREEDING ການປັບປຸງພັນພືດ
 PLASTIC ຢາງປາດສະຕິກ
 PLUMB LINE ລູກດື່ງ
 POLLINATE ປະສົມເກສອນດອກໄມ້
 POLLINATOR ຕົວຊ່ວຍໃນການປະສົມເກສອນດອກໄມ້ເຊັ່ນ: ແມງໄມ້, ສັດ ແລະ ລົມທີ່ເຮັດໜ້າທີ່ນຳເອົາເກສອນດອກໄມ້ຈາກດອກໜຶ່ງໄປຫາອີກດອກໜຶ່ງ.
 POLLUTION ມົນລະພິດ
 PNEUMONIA ໂລກປອດອັກເສບ ຫຼື ໂລກປອດບວມ
 POPS ສານ POPS (PERSISTENT ORGANIC POLLUTANTS) ເປັນສານມົນລະພິດອິນຊີຕິກຄ້າງຍາວນານ. ສານໄດອິກຊິນ (DIOXINS) ແລະ ສານພິຊີບີ (PCBS) ແມ່ນສານ POPS.
 PRECAUTIONARY PRINCIPLE ຫຼັກການປ້ອງກັນໄວ້ກ່ອນ
 PREDATOR ສັດທີ່ລ່າສັດອື່ນເປັນອາຫານ
 PROGESTERONE ຮໍໂມນໂປຼເຈັດສເຕໂຣນ

PRICE SUPPORT ການປະກັນລາຄາຂັ້ນຕ່ຳ ຫຼື ການສະໜັບສະໜູນດ້ານລາຄາ
 PSEUDOEPHEDRINE ຢາຊູໂດອີເຟດຼີນ ເປັນຢາທີ່ຊ່ວຍລົດນ້ຳມູກ ແລະ ເປີດຫຼອດລົມ.
 PVC ພີວີຊີ (ຫຼື POLYVINYL CHLORIDE) ເປັນຢາງປາດສະຕິກຊະນິດໜຶ່ງ. ເວລາຜະລິດ ຫຼື ຈູດເຜົາ ພີວີຊີຈະປ່ອຍສານເຄມີທີ່ອັນຕະລາຍຫຼາຍອອກມາ ເຊັ່ນ: ໄດອິກຊິນ (DIOXINS) ແລະ ຟິວຣັນ (FURANS).

Q

QUININE ຢາກິນິນ ໃຊ້ປິ່ນປົວໂລກມາເລເລຍ.

R

RADIATION ການແຜ່ລັງສີ
 RADIATION POISONING ພິດລັງສີ
 RECYCLE ຮີໂຊເກີລ ຫຼື ການນຳເອົາສິ່ງທີ່ໃຊ້ແລ້ວກັບຄືນມາໃຊ້ໃໝ່ອີກ.
 REFINERY ໂຮງກັ່ນນ້ຳມັນ
 REHYDRATION DRINK ເຄື່ອງດື່ມແກ້ອາການຂາດນ້ຳໃນຮ່າງກາຍ.
 RENEWABLE RESOURCE ຊັບພະຍາກອນໝູນວຽນ ຫຼື ຊັບພະຍາກອນທີ່ໃຊ້ແລ້ວສາມາດໃຊ້ໄດ້ອີກຕໍ່ໄປ ເຊັ່ນ: ຕົ້ນໄມ້, ແສງຕາເວັນ ແລະ ລົມ.
 REPRODUCTIVE HEALTH ສຸຂະພາບຈະເລີນພັນ
 RESISTANCE ຄວາມຕ້ານທານ

RESOURCE RECOVERY ການປ່ຽນວັດສະດຸທີ່ບໍ່ໄດ້ໃຊ້ ຫຼື ບໍ່ຕ້ອງການມາເປັນແຫຼ່ງຊັບພະຍາກອນ. ມັນລວມມີການນຳກັບມາໃຊ້ຄືນ, ຮີໂຊເກີລ ແລະ ການໝັກຂອງເສດເຫຼືອຕ່າງໆເປັນຝຸ່ນໝັກ.

RESIDUE ສິ່ງຕົກຄ້າງ, ສານຕົກຄ້າງ

RESPIRATOR ໜ້າກາກກັນການຫາຍໃຈເອົາສານພິດ.

RESPIRATORY ILLNESS ໂລກທາງເດີນຫາຍໃຈ

RESTORATION ການບູລະນະ

RESERVOIR ອ່າງເກັບນ້ຳ

ROUTINE GAS FLARE ແປວໄຟເຜົາໄໝ້ອາຍແກັດທີ່ເກີດຈາກຂະບວນການແຍກນ້ຳມັນ ແລະ ອາຍແກັດອອກຈາກກັນ. ອາຍແກັດນີ້ເປັນອາຍແກັດອັນຕະລາຍ ແລະ ໃຊ້ການບໍ່ໄດ້. ສະນັ້ນ ຈິ່ງໄດ້ກຳຈັດຖິ້ມໂດຍການເຜົາໄໝ້ ຕະຫຼອດ 24 ຊົ່ວໂມງ.

RUNOFF ນ້ຳທີ່ໄຫຼໄປຕາມໜ້າດິນ (ນ້ຳຝົນ)

S

SAFE WATER ນ້ຳສະອາດ

SAFETY GAS FLARE ແປວໄຟໄໝ້ອາຍແກັດ ເພື່ອຄວາມປອດໄພຕາມໂຮງຊຸດເຈາະ ຫຼື ກັນນ້ຳມັນ ແລະ ອື່ນໆ ເຊິ່ງເປັນລະບົບການກຳຈັດອາຍແກັດ ທີ່ໃຊ້ບໍ່ໄດ້ຖິ້ມ ເພື່ອຄວາມປອດໄພຕໍ່ຄົນ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ.

SANITARY LANDFILL ຊຸມຝັງຖິ້ມຂີ້ເຫຍື້ອທີ່ຖືກສຸຂະອະນາໄມ

SANITATION ການສຸຂາພິບານ

SCARCITY ຄວາມຂາດແຄນ ເຊັ່ນ: ຂາດແຄນນ້ຳ ຫຼື ອາຫານ

SCHISTOSOMIASIS ພະຍາດໃບໄມ້ໃນເລືອດ

SEPTIC TANK ຖັງບຳບັດນ້ຳເປື້ອນ

SEWAGE ນ້ຳສຶກກະປົກ ຫຼື ນ້ຳເປື້ອນ

SEWAGE SYSTEM ລະບົບບຳບັດນ້ຳເປື້ອນ

SEWAGE TREATMENT ການບຳບັດນ້ຳເປື້ອນ

SEWER ທ່າສົ່ງນ້ຳເປື້ອນ

SHARPS ສິ່ງຂອງມີຄືມ

SILICA, SILICA DUST ທາດຊີລິກ້າ, ຝຸ່ນຊີລິກ້າ

SILICOSIS ໂລກຊີລິໂກຊິດ ຫຼື ໂລກປອດເນື້ອງຈາກຫາຍໃຈເອົາຝຸ່ນຊີລິກ້າ.

SILT ຝຸ່ນດິນ ຫຼື ຫີນນ້ອຍໆທີ່ມາກັບນ້ຳ, ຝຸ່ນຕະກອນ

SMELTING ການຫຼອມໂລຫະ

SOAKAWAY PIT ຊຸມວິດຊຶມ

SOCIODRAMA ລະຄອນເວທີກ້ອມ (ສັ້ນ) ທີ່ສະທ້ອນບັນຫາສັງຄົມ ແລະ ວິທີທາງໃນການແກ້ໄຂບັນຫາດັ່ງກ່າວ.

SOLAR ENERGY ພະລັງງານແສງອາທິດ

SOLAR OVEN ເຕົາພະລັງແສງອາທິດ

SOLAR PANEL ແຜງຮັບແສງອາທິດມາຜະລິດໄຟຟ້າ.

SOLID WASTE ຂີ້ເຫຍື້ອ

SOLVENT ສານລະລາຍ ເຊິ່ງເປັນຂອງແຫຼວ ເພື່ອລະລາຍສານອື່ນໃຫ້ເຈືອຈາງ ເຊັ່ນ: ນ້ຳ, ນ້ຳມັນແອັດຊັງ, ແລະ ອື່ນໆ.

STAGNANT WATER ນ້ຳຂັງ

STERILE ເປັນໝັ້ນ

STERILITY ການເປັນໝັ້ນ

STERILIZE ຂ້າເຊື້ອ, ອະເຊື້ອ

SURFACE WATER ນ້ຳເທິງໜ້າດິນ ເຊັ່ນ: ແມ່ນ້ຳ, ທະເລສາບ, ຫ້ວຍຮອງ ແລະ ອ່າງ ເກັບນ້ຳ.

SUBSIDY ເງິນອຸດໜຸນ

SUSTAINABLE ຍັງຍືນ

SUSTAINABILITY ຄວາມຍັງຍືນ

SYRINGE ສະແລັງສັກຢາ

T

TEMPERATE CLIMATE ພູມອາກາດເຂດ ອົບອຸ່ນ

TOLUENE ທາດໂທລູອີນ ເຊິ່ງເປັນສານລະ ລາຍຊະນິດໜຶ່ງທີ່ມີພິດ.

TOXIC ສານພິດ

TOXOPLASMOSIS ໂລກທອກໂຊພູດສະ ໂມຊິດ ຫຼື ໂລກຊິມເຊື້ອຈາກໂປຼໂຕຊິວ ກາຝາກ TOXOPLASMA.

TRADE ການຄ້າຂາຍ

TRAITS ລັກສະນະສືບສາຍທາງກຳມະພັນ ຫຼື ການຖ່າຍທອດລັກສະນະທາງກຳມະພັນ.

TREE PLANTATIONS ສວນ ຫຼື ຟາມປູກຕົ້ນ ໄມ້ທີ່ກວ້າງຂວາງ

TROPICAL CLIMATE ອາກາດຮ້ອນຊຸ່ມ

TUBERCULOSIS (TB) ວັນນະໂລກ

TUMORS ເນື້ອງອກ, ກ້ອນເບົ້າ

TURBINE ໃບພັດ ຫຼື ກົງຫັນທີ່ໃຊ້ໃນການຜະລິດ ກະແສໄຟຟ້າ.

TURPENTINE ນ້ຳມັນສິນ ເຊິ່ງເປັນສານລະ ລາຍຊະນິດໜຶ່ງ.

TYPHOID ໄຂ້ໂທຟອຍ ຫຼື ໄຂ້ທໍລະພິດ

U

.....

V

VACCINATION ການສັກຢາກັນພະຍາດ ຫຼື ການສັກວັກຊີນ ເພື່ອສ້າງພູມຕ້ານທານກັບ ພະຍາດ.

VACCINATION PROGRAMS ໂຄງການສັກ ຢາກັນພະຍາດ ຫຼື ໂຄງການສັກວັກຊີນເພື່ອ ສ້າງພູມຕ້ານທານກັບພະຍາດ.

VAPORIZE ລະເທີຍອາຍ

VALUE-ADDED PRODUCT ຜະລິດຕະພັນ ມູນຄ່າເພີ່ມ

VENTILATION ການລະບາຍອາກາດ

W

WASTEWATER ນ້ຳເບື້ອນ ຫຼື ນ້ຳທີ່ມີການປົນ ເບື້ອນຕ່າງໆ.

WATER SECURITY ຄວາມໝັ້ນຄົງ ປອດໄພຂອງນ້ຳ ເຊິ່ງໝາຍເຖິງການມີນ້ຳສະອາດໃຊ້ຢ່າງພຽງພໍ.

WATER TABLE ນ້ຳບາດານ ຫຼື ນ້ຳໃຕ້ດິນ

WATER TREATMENT ການບຳບັດນ້ຳເບື້ອນ

WATERSHED ພື້ນທີ່ອ້າງໂຕ່ງ

WATERSHED MANAGEMENT ການບໍລິຫານຈັດການພື້ນທີ່ອ້າງໂຕ່ງແບບຍືນຍົງ.

WETLAND ພື້ນທີ່ປຽກຊຸ່ມ ເຊິ່ງເປັນພື້ນທີ່ ທີ່ມີນ້ຳຕົ້ນ ແລະ ພືດປົກຫຸ້ມເກືອບທັງປີ ເຊັ່ນ: ບຶງ, ໜອງ.

WIND ENERGY ພະລັງງານລົມ.

WINDLASS ມີໝູນ ຫຼື ກົງຫັນ ໃຊ້ໃນການຕັກນ້ຳສ້າງ.

WORLD HEALTH ORGANIZATION (WHO)
ອົງການອະນາໄມໂລກ

WORLD TRADE ORGANIZATION (WTO)
ອົງການການຄ້າໂລກ

X

XYLENE ໄຊລິນ ເປັນສານລະລາຍ.

Y

YELLOW FEVER ໂລກໄຂ້ເຫຼືອງ

Z

ZERO WASTE ການລົດປະລິມານສິ່ງເສດເຫຼືອຕ່າງໆໃຫ້ເຫຼືອໜ້ອຍລົງ ແລະ ນຳເອົາວັດສະດຸທີ່ເສດເຫຼືອທັງໝົດກັບມາໃຊ້ຄືນອີກເພື່ອປົກປ້ອງສຸຂະພາບ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ.